

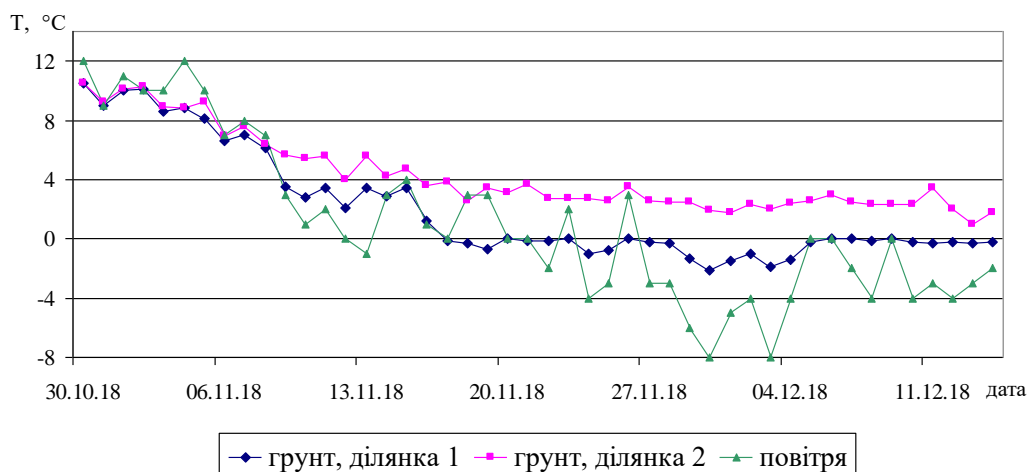
ЛИСТЯНА ПІДСТИЛКА ДЕРЕВ ЯК РЕГУЛЯТОР ТЕПЛОВОГО РЕЖИМУ ҐРУНТУ

Дмитрієва Д.В., НУЦЗУ
НК – Сарапіна М.В., к.т.н., доц., НУЦЗУ

Листяна підстилка дерев виконує багатофункціональну роль. Її шар захищає ґрунт від надмірного випаровування вологи і сильного нагрівання, служить джерелом збагачення ґрунту поживними речовинами. Завдяки рихлості і великій кількості повітря листяна підстилка взимку утеплює та захищає коріння дерев і сам ґрунт від промерзання.

Нажаль в Україні в умовах міських систем зелені насадження часто потерпають від надмірного прагнення до чистоти. Адже в обов'язок комунальних служб восени входить регулярне прибирання опалого листя не тільки з асфальтованих доріжок, але й з-під дерев і кущів у дворах, скверах, парках. Вони порушують одне з правил природи, яке використовують в органічному землеробстві: земля ніколи не повинна залишатися голою і все, що виросло на землі, в неї ж має і повернутися. Тому така нерозумна діяльність призводить до поступової, але неминучої деградації зелених насаджень.

Метою роботи було дослідити функцію листяної підстилки дерев як регулятору теплового режиму ґрунту в осіннє-зимовий період. Об'єктом експериментального дослідження було обрано дві суміжні ділянки (вул. Алчевських 52/54, м. Харків) з деревним насадженням берези повислої: на ділянці 1 листяна підстилка прибиралась, на ділянці 2 – лишалась незмінною. Предмет дослідження – температурний режим ґрунту на поверхні, на глибинах 5, 10 і 15 см, температура повітря на висоті 1,5 м над поверхнею землі. Метод дослідження – термометрія за допомогою термометра-щупа TP101 (для ґрунту) з похибкою $\pm 0,1$ °C та спиртового термометра (для повітря) з похибкою ± 1 °C.

Рис. 1. Динаміка змін температури на досліджуваних ділянках:
1 – без листяної підстилки; 2 – листяна підстилка збережена

Аналіз результатів термометрії у період часу з 30.10.2018 р. до 14.12.2018 р. показав, що листяна підстилка під деревами виконує свою термоізоляційну функцію і більш ніж на місяць стримує промерзання ґрунту на опитній ділянці (рис. 1).